

คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

LEADERSHIP CHARACTERISTICS OF POLICE CADETS

กรรณิกา กุกุดเรือ¹

Kannika Kukudrua¹

¹พันตำรวจโทหญิง ดร.อาจารย์ (สบ 3) คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

¹Police Lieutenant Colonel Dr.(Lecturer 3) Police Police Cadet

E-mail: ohkanka@gmail.com

Abstract

The purposes of this quantitative research were to study 1) leadership characteristics of police cadets, and 2) compare police cadets leadership characteristics and personal factors including gender, age, year of study, number of siblings, sequence of children, family income, and father/mother/guardian educational level, and police cadets leadership characteristics. The subjects were stratify randomly selected 400 from freshman, sophomore, junior, and senior police cadets. The research instruments were personal factors and leadership characteristics questionnaires which are personality, moral/ethic, justice facilitation, public service, and technology with the reliability coefficient (alpha) of .96. Two stages of data collecting were qualitative data by semi-constructed interview, and quantitative data by questionnaires. Statistical methods used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and One way ANOVA.

The results of this research were as follows; the leadership characteristics of police cadets as a whole and each aspect were at a high level, by which the highest leadership characteristic was moral/ethic, and the lowest leadership characteristic was public service.

The comparative results of the police cadets leadership characteristics and personal factors were as follows; police cadets that were different in gender, year of study, and number of siblings found no difference as a whole and each aspect of leadership characteristics. Police cadets that were different in age found no difference as a whole of leadership characteristics. However, each aspect of leadership characteristics found difference in personality and moral/ethic with statistical significantly at level .01 and .05, respectively. While variables that were different in the sequence of children, family income, and father/mother/guardian education found difference as a whole and each aspect of leadership characteristics with statistical significantly at level .05.

Keywords : Personality leadership characteristics, Moral/ethic, Justice facilitation, Public service, Technology

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา บุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง โดยการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ตัวอย่างคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 รวมจำนวนทั้งหมด 400 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล และ 2) แบบสอบถามคุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนวยความสะดวกด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .96 การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง และขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และ ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เพศ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีอายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีอายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรบุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนวยความสะดวกด้านบริการประชาชน
ด้านเทคโนโลยี

1. บทนำ

การดำรงตนให้เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนและสังคมท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ความผันผวนของสถานการณ์ทางการเมือง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ยากยิ่งต่อการปฏิบัติ จากวิกฤตศรัทธาภาพลักษณ์ตำรวจ ข่าวสารที่ปรากฏด้านลบอย่างต่อเนื่อง ตำรวจต้องพัฒนาตนเอง พัฒนาขีดความสามารถภายใต้ความไม่สมดุลของจำนวนตำรวจกับประชาชน การปลูกฝังให้ตำรวจมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความเป็นผู้นำ เป็นคุณลักษณะผู้นำ (ธวัชชัย พงษ์อ้วน, 2554) (Thawatchai Ponguan, 2011) ที่ตำรวจควรมี เพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน และยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่ง Zaccaro (2007) ศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำมีผลต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ มงคล สงวนศักดิ์ (2557 : 34) (Mongkhon Sanguansak, 2014 ; 34) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะผู้นำของตำรวจนั้น เป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเครื่องชี้และบ่งบอกถึงความต้องการ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของตำรวจ

การจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะผู้นำที่ดีได้นั้น จะต้องมี การปลูกฝังตั้งแต่เริ่มแรกที่เข้าศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันอุดมศึกษาหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำหน้าที่หลักในการผลิตข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีบทบาทสำคัญในการเป็นเบ้าหลอม และปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยได้กำหนดระเบียบโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ว่าด้วยการประเมินค่าลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ.

2552 เพื่อพิจารณาคัดเลือกนักเรียนผู้บังคับบัญชา และใช้เป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนนายร้อยตำรวจ มีคุณลักษณะผู้นำ มีความประพฤติดีงาม เป็นนายตำรวจสัญญาบัตรที่ดีในอนาคต ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แบบประเมินของฝ่ายปกครองโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประเมินค่าลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และได้สอบถามความคิดเห็นอาจารย์ผู้สอนนักเรียนนายร้อยตำรวจ เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ บางส่วน ขาดคุณลักษณะบางประการ เช่นความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ในการเรียน หลับในห้องเรียน ขาดจิตบริการ ไม่อาสาช่วยเหลือ เป็นต้น

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จึงสนใจศึกษา คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งไม่เพียงศึกษานักเรียนนายร้อยตำรวจว่ามีคุณลักษณะผู้นำเท่านั้น แต่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประเด็นที่ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีคุณลักษณะผู้นำแตกต่างกันหรือไม่ เนื่องจาก นักเรียนนายร้อยตำรวจที่จบการศึกษา ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับต้น มีทั้งผู้ใต้บังคับบัญชา ที่ต้องปกครองดูแล และทั้งต้องสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชน ผลการศึกษานี้ จะเป็นแนวทางการพัฒนานักเรียนนายร้อยตำรวจ ให้มีคุณลักษณะผู้นำ สามารถออกไปปฏิบัติงานอย่างสง่างาม สมภาคภูมิ ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชนและสังคม ยกระดับตนเองสามารถปฏิบัติงานให้เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย สามารถอำนวยความสะดวกทั้งประชาชนและเพื่อนตำรวจ เพื่อไม่ให้เกิดความคับข้องใจในงาน รวมทั้งนำผลการศึกษาวิจัยเสนอเป็นข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้กับสำนัก

ประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ในอีกมุมมองหนึ่ง ซึ่งแม้ฝ่ายปกครอง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จะมีการประเมินค่าลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ แต่ยังไม่มีความเชื่อมั่นของนักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา บุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำแตกต่างกัน

4. คำถามของการวิจัย

4.1 นักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำหรือไม่

4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่แตกต่างกัน คุณลักษณะผู้นำจะแตกต่างกันหรือไม่

5. การทบทวนวรรณกรรม

บุคคลที่จะเป็นผู้นำที่ดี และประสบความสำเร็จในการนำนั้น ต้องมีคุณลักษณะหลายประการที่แตกต่างหรือเหนือกว่าบุคคลอื่น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับนับถือและมีอิทธิพลเหนือกลุ่ม คุณลักษณะผู้นำ (Leader trait) เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวผู้นำ เป็นศิลปะเฉพาะบุคคล อรพิช

ชา ต่ายไธสง (2556 : 21) (Onpitcha Taithaisong. 2013; 21) สรุปไว้ว่า คุณลักษณะผู้นำ เป็นคุณลักษณะพิเศษหรือคุณลักษณะประจำที่ดีของบุคคล ที่มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา มีอำนาจเหนือบุคคลอื่น มีความสามารถชักนำ จูงใจ รวมสมาชิกให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้เกิดพลังในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด เพื่อนำพาหน่วยงานหรือองค์การไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้า คุณลักษณะผู้นำ เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้น จากการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อการนำสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ

ระยะแรกของการศึกษาภาวะผู้นำนั้น มีความเชื่อว่า ภาวะผู้นำเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือโดยกำเนิด (Born leader) ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สามารถพัฒนาขึ้นได้ แนวความคิดของทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ มองความสำคัญของคุณสมบัติของผู้นำ (Trait) เช่น ทักษะ (Skill) บุคลิกภาพ (Personality) รูปร่างหรือลักษณะทางกายภาพ และเชื่อว่า บุคคลเป็นผู้นำโดยกำเนิด การเป็นผู้นำ ขึ้นอยู่กับลักษณะบุคคล ซึ่งอาจจะได้รับการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ หรือสิ่งแวดล้อม บุคคลใช้คุณลักษณะใดมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (Stogdill, 1974) สมคิด บางโม (2558 : 220) (Somkid BangMoo. 2015; 220) ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ และกล่าวว่า พื้นฐานของทฤษฎีนี้เชื่อว่า ภาวะผู้นำที่ดีขึ้นอยู่กับคุณลักษณะทางด้านกายภาพ สังคม บุคลิกภาพ และคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลเป็นสำคัญ เช่น รูปร่าง สติปัญญา อุดมนิสัยใจคอที่สุขุมเยือกเย็น นักวิจัยในยุคเริ่มแรก จึงพยายามศึกษาคุณลักษณะของผู้นำ ด้วยการตรวจวัดคุณลักษณะเด่นในด้านต่างๆ ทางกายภาพ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ความสามารถของบุคคลที่เชื่อว่า จำเป็นสำหรับผู้นำ ผลงานวิจัยในยุคแรก ช่วงประมาณ

ค.ศ.1930-1940 ไม่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะต่างๆได้มากนัก รวมทั้งไม่อธิบายสถานการณ์ที่ทำให้คุณลักษณะและทักษะมีประสิทธิภาพต่อผู้นำผลงานวิจัยในช่วงหลังประมาณ ค.ศ.1960 เป็นต้นมาสามารถบ่งชี้ได้ชัดเจนขึ้นว่า คุณลักษณะใดที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อประสิทธิผลของผู้นำ และมีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการวัดคุณลักษณะมากขึ้น คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพบางอย่างพบว่า มีความสำคัญและสอดคล้องกับประสิทธิผลของผู้นำ ได้แก่ ความอดทนต่อความเครียด ความเชื่อในอำนาจ และความสามารถภายในตน ความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และความมีคุณธรรม เป็นต้น

ในสังคมปัจจุบันที่ปัญหาความท้าทายซับซ้อน ผู้นำในอนาคตจำเป็นต้องมีคุณลักษณะเพิ่มขึ้น จึงมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะผู้นำอย่างต่อเนื่องในองค์การต่างๆ เพื่อค้นหาคุณลักษณะผู้นำที่ดีที่สุดที่เหมาะสมกับองค์การ เพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์การให้มีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อนำองค์การสู่เป้าหมาย ในองค์การตำรวจเฉกเช่นเดียวกัน มงคล สงวนศักดิ์ (2557) (Mongkhon Sanguansak, 2014) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำของการบริหารองค์การทั่วไป และแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจที่ผ่านการประเมินระดับดีเด่น ตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนปี 2555 รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิได้กรอบแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ 5 ด้านได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี เพื่อนำเสนอรูปแบบ

คุณลักษณะผู้นำเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การตำรวจ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ มงคล สงวนศักดิ์ (2557) (Mongkhon Sanguansak, 2014) นี้ในการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

6. วิธีการวิจัย

6.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งหมด 1,120 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งหมด 400 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง จากตารางเลขสุ่มของ เครซี่และมอร์แกน และคัดเลือกตัวอย่าง จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งประชากรตามชั้นปี ชั้นปีละ 100 คน

6.2 ตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรตามคือ คุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี และตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา บุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะข้อคำถาม มีทั้งให้เลือกตอบ และเติมคำในช่องว่าง ส่วนที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะผู้นำ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ มงคล สงวนศักดิ์ (2557) (Mongkhon Sanguansak, 2014) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณ

ค่า (Rating scale) 5 ระดับ การแปลผลคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนนที่ได้ทุกด้าน นำมาหาค่าเฉลี่ย และให้ความหมายของคะแนน ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 มีระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 มีระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 มีระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 มีระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 มีระดับ น้อยที่สุด

6.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถามและการใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการของตัวแปร (Item Objective Congruence; IOC) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้คำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .96

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างผู้กำกับกับการสถานีตำรวจดีเด่น ในประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ สรุปผลการสัมภาษณ์ นำข้อมูลดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยดำเนินการขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย มอบแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย กำหนดนัด

หมายรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และพบว่าได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวน แต่มีความสมบูรณ์จำนวน 395 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99 จากนั้นนำข้อมูลวิเคราะห์ทางสถิติ

6.6 การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของ ตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ t-test และ One way ANOVA

7. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ว่า

7.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน นายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.9 อายุเฉลี่ย 21.46 ปี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี จำนวนที่น้อยร่วมบิดามารดาจำนวน 1-2 คนมีจำนวนมากที่สุด นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่เป็นบุตรลำดับที่ 1 และมีรายได้ของครอบครัว >35,000 บาท เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/มารดา/ผู้ปกครองคือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

7.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะผู้นำ

นักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนวยการความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริการประชาชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้นำ	ระดับการปฏิบัติตน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.19	.48	มาก
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.25	.45	มาก
3. ด้านอำนวยการความยุติธรรม	4.21	.48	มาก
4. ด้านบริการประชาชน	4.14	.49	มาก
5. ด้านเทคโนโลยี	4.16	.55	มาก
รวม	4.19	.42	มาก

7.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบของคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

7.3.1 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

7.3.2 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่อายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่อายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีอายุ > 25 ปี มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพ

แตกต่างกับทุกกลุ่มอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแตกต่างกับ อายุ < 17 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างกับอายุ 17-20 ปี และอายุ 21-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีอายุ > 25 ปี มีคุณลักษณะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกับอายุ 21-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.3.3 นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่เป็นบุตรลำดับที่แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่เป็นบุตรลำดับที่ ≥ 3 มีคุณลักษณะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกับ

โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคุณลักษณะผู้นำรายด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจความยุติธรรมและด้านเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี มีคุณลักษณะผู้นำด้านอำนาจความยุติธรรม แตกต่างกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคุณลักษณะผู้นำด้านเทคโนโลยี แตกต่างกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาตรี และระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาเอก มีคุณลักษณะผู้นำด้านอำนาจความยุติธรรม แตกต่างกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาตรี และระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคุณลักษณะผู้นำด้านเทคโนโลยี แตกต่างกับนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาตรี และระดับการศึกษาของผู้ปกครองปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

8.1 นักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริการประชาชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

8.2 เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า

นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่อายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่อายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกัน และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ บุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

9. การอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

9.1 นักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านอำนาจความยุติธรรม ด้านบริการประชาชน และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการสอบถามความคิดเห็นอาจารย์ผู้สอนนักเรียนนายร้อยตำรวจเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจเป็นหลักสูตรเฉพาะ มุ่งอบรมปลูกฝังนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีคุณลักษณะที่จะเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถรอบรู้ในศาสตร์แขนงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตำรวจ มีคุณลักษณะทางกายและคุณธรรมประจำใจ ซึ่งหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 มีการพัฒนาผลการเรียนรู้ให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ การหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีผลการเรียนรู้ตาม

มาตรฐานดังกล่าว ทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีความรู้ ความคิด สามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีระเบียบวินัย มีจิตใจ อุปนิสัย บุคลิกภาพ และ พฤติกรรมที่เหมาะสม พร้อมเป็นนายตำรวจที่เพียบพร้อม ด้วยคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกในหน้าที่การ บริการ เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชน พร้อมกับการที่ ได้รับการขนานนามว่าเป็นสุภาพบุรุษสามพราน ยังทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจตระหนักในการพัฒนาตนเอง ดำรง ตนให้อยู่ในกรอบบัญญัติของสุภาพบุรุษสามพราน ซึ่งเป็น คุณลักษณะที่แสดงถึงแนวคิด จิตสำนึก และแนวปฏิบัติที่ ยึดมั่นและรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนหนึ่ง มาจากการสอบเข้าของ ข้าราชการตำรวจที่รับราชการมาไม่น้อยกว่า 1 ปี และมา จากโรงเรียนเตรียมทหารที่สอบเข้าในสังกัดสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ การที่เคยรับราชการตำรวจและการได้รับการ ศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร มีผลให้มีคุณลักษณะ ผู้นำติดตัวมา จึงอาจทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมี คุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ วรวุฒิ ขำพลจิต (2556) (Worawut Khampholjit, 2013) ที่ศึกษาวิจัยพบว่า คุณลักษณะของ นักเรียนนายเรือโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

9.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของ นักเรียนนายร้อยตำรวจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

9.2.1 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีอายุ แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนนาย ร้อยตำรวจกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และดำเนินการ

พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยตำรวจทุกนาย อบรมปลูกฝัง ให้เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ จึง อาจทำให้คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มี อายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพและ ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อายุที่แตกต่างกัน ประสบการณ์ชีวิต โอกาสการเรียนรู้ เก็บเกี่ยวสิ่งสมประสบการณ์แตกต่างกัน ทำให้การเรียนรู้ และทำความเข้าใจ การซึมซับและเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆจาก สภาพแวดล้อมรอบตัว จนเกิดความมั่นใจในตนเอง มีความ มั่นคงทางอารมณ์ สามารถปรับตัวตามสถานการณ์ ประพฤติตนและวางตนอยู่ในระเบียบแบบแผน นั้นแตกต่าง กัน จึงอาจทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีอายุแตกต่าง กัน มีคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรม จริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่ง ธฤต มะลิทอง (2552) (Tarit Malithong, 2009) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำข้าราชการ ตำรวจกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 อำเภอ เมือง จังหวัดสกลนคร และพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำแตกต่างกัน

9.2.2 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นบุตร ลำดับที่แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและราย ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเทคโนโลยี แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนนายร้อยตำรวจมาจากบริบทแวดล้อมครอบครัวที่ แตกต่างกัน การได้รับการดูแลจากครอบครัวแตกต่างกัน การเป็นบุตรลำดับที่แตกต่างกันจึงได้รับการเลี้ยงดูที่ แตกต่าง ได้รับการปลูกฝัง การช่วยเหลือบุคคลอื่น ไม่เอา

เปรียบ โอกาสในการสั่งสมประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีต่างๆที่เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้น จึงอาจทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เป็นบุตรลำดับที่แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเทคโนโลยีแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ภูษนิภูธร หน่อสุวรรณ (2550) (Phukanit norsawan, 2007) ที่พบว่า นักเรียนนายเรืออากาศ ที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีการใช้กลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบแสวงหา การสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกัน

9.2.3 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่รายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง เพื่อส่งเสริมให้มีชีวิตมีความสุข สะดวกสบาย รวมทั้งสามารถส่งเสริมและให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุตรอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงอาจทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่รายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน

9.2.4 นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาเป็นรากฐานของความสำเร็จ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างทักษะบุคคลให้มีความคิด ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ส่งเสริมให้บุคคลเติบโต เพิ่มมุมมองชีวิต บิดา/มารดา/ผู้ปกครอง ที่ให้ความสำคัญ ใส่ใจในการศึกษา บุตรจะมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนา สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ นิโลบล แสงพนัสธาดา (2556) (Nilobon

Saengpanasthada, 2013) ที่พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ดังนั้น จึงอาจทำให้นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครองแตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมแตกต่างกันได้

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสะท้อนให้ผู้บังคับบัญชาเห็นถึงสภาวะคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีระดับสูงขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริการประชาชน ผู้บังคับบัญชาควรสนับสนุน กำหนดนโยบายให้ฝ่ายปกครองจัดให้นักเรียนนายร้อยตำรวจทุกนายและทุกชั้นปี ร่วมทำกิจกรรมในสังคมและชุมชน ในทุกภาคการศึกษา อย่างต่อเนื่องจนจบการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสการเรียนรู้ในสภาพการณ์จริง ได้คลุกคลีใกล้ชิด มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนส่วนตน ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ และเคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

2) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุตรลำดับที่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง แตกต่างกัน มีคุณลักษณะผู้นำโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นข้อมูลให้ผู้บังคับบัญชาตระหนักถึงความแตกต่างของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และเตรียม

ความพร้อมในการพัฒนา ให้ความสำคัญในการปรับพื้นฐานนักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้ารับการศึกษาใหม่ จัดกิจกรรมละลายพฤติกรรม ปรับทัศนคติ ปลุกจิตสำนึกและจิตวิญญาณ ในการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

10.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาคูณลักษณะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจ เนื่องจากพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจมีคุณลักษณะผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงสุด จึงควรศึกษาวิจัยต่อยอด เพื่อพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจให้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นจุดแข็ง

ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปฏิบัติภาพลักษณ์ของตำรวจต่อไป และจากผลการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยตำรวจด้านบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำเสนอผู้บังคับบัญชาในการพัฒนานักเรียนนายร้อยตำรวจต่อไป

11. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสนับสนุน
ทุนอุดหนุนการวิจัยโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2559

12. เอกสารอ้างอิง

- จวิชัย ผงอ้วน. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อำเภอโพธิ์วิสัย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชอุต มะลิทอง. (2552). การศึกษาคูณลักษณะผู้นำและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิไลบอล แสงพนัสธาดา. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูษนิภูรัฐ หน่อสุวรรณ. (2550). ความสามารถในการพยากรณ์ของการเอาชนะอุปสรรคและปัจจัยส่วนบุคคลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายเรืออากาศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มงคล สงวนศักดิ์. (2557). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจ สังกัด กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วรวิมล ขำพลจิต. (2556). การบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายเรือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สมคิด บางโม. (2558). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : บริษัทจูน พับลิชชิ่ง จำกัด.
- อรพิชชา ด้ายไธสง . (2556). **คุณลักษณะของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Reference

- Mongkhon Sanguansak.(2014).**Development model of leader characteristics of police station chief, Department of Provincial Police 3**. Doctor of Philosophy thesis Leadership in Educational Administration.Nakhon Ratchasima Rajabhat University.
- Nilobon Saengpanasthada.(2013). **Alternative: The Impact of Leadership Development on the Performance of Personnel at Ramkhamhaeng University**. Master of Business Administration General Management Ramkhamhaeng university.
- Onpitcha Taithaisong.(2013). **Leadership Characteristics of School Administrators. Under Buriram Primary Educational Service Area office 4**. Master Thesis Education Administration Buriram Rajabhat University.
- Phukanit norsawan.(2007). **The predictability of adversity quotient and personal factors on coping behavior of air cadets**. Master of Science thesis Educational Psychology Chiang Mai University.
- Somkid Bangmo. (2015).**Organization and management**. (7th ed.). Bangkok: Tune Publishing Co., Ltd.
- Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of Leadership : A Servey of Theory and Research*. New York : The Free Press.
- Tarit Malithong.(2009). **Characterization of Leadership and Morale of Work Performance. Police Officer, Border Patrol Police Division 23, Muang District, Sakon Nakhon Province**.Master of Public Administration Thesis, Public Administration Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Thawatchai Ponguan. (2011).**Public opinion on the leadership characteristics of the President of Tambon Administration Organization Phonique District Nong Khai Province**. Thesis Master of Public Administration Rajabhat Mahasarakham University.
- Worawut Khampholjit.(2013). **Student activities administration affecting characteristic of the naval cadet**. Master of Education Thesis, Program in Educational Administration Silpakorn University.
- Zaccaro, S.J. (2007). "Trait-Based Perspectives of Leadership". *American Psychological Association*. January, 62(1) : 6-16.